Rättsfallssamlingen

TRIBUNALENS DOM (nionde avdelningen i utökad sammansättning)

den 5 oktober 2020*

”Konkurrens – Konkurrensbegränsande samverkan – Administrativt förfarande – Beslut om att genomföra inspektioner – Invändning om rättsstridighet av artikel 20 i förordning (EG) nr 1/2003 – Rätt till ett effektivt rättsmedel – Motiveringsskyldighet – Rätt till hemmets okränkbarhet – Tillräckligt allvarliga indicier – Proportionalitet – Talan om ogiltigförklaring – Anmärkningar mot en inspektions förlopp – Vägran att skydda sekretessen för uppgifter som rör privatlivet – Avvisning”

I mål T-255/17,

Les Mousquetaires, Paris (Frankrike),

ITM Entreprises, Paris (Frankrike),

företrädda av advokaterna N. Jalabert-Doury, B. Chemama och K. Mebarek,

sökande,

mot

Europeiska kommissionen, företrädd av B. Mongin, A. Dawes och I. Rogalski, samtliga i egenskap av ombud, biträdda av advokaten F. Ninane,

svarande,

med stöd av

Europeiska unionens råd, företrädd av S. Boelaert, S. Petrova och O. Segnana, samtliga i egenskap av ombud,

intervenient,

angående en talan om ogiltigförklaring enligt artikel 263 FEUF av, för det första, kommissionens beslut C(2017) 1361 final av den 21 februari 2017 om förpliktelse för Les Mousquetaires och samtliga bolag som direkt eller indirekt kontrolleras av förstnämnda bolag att underkasta sig en inspektion enligt artikel 20.1 och 20.4 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 (ärende AT.40466 – Tute 1) och kommissionens beslut C(2017) 1360 final av den 21 februari 2017 om förpliktelse för Les Mousquetaires och samtliga bolag som direkt eller indirekt kontrolleras av förstnämnda bolag att underkasta sig en inspektion enligt artikel 20.1 och 20.4 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 (ärende AT.40467 – Tute 2) (förstahandsyrkande) och kommissionens beslut C(2017) 1057 final av den 9 februari 2017 om förpliktelse för Intermarché och samtliga bolag som direkt eller indirekt kontrolleras av förstnämnda bolag att underkasta sig en inspektion enligt artikel 20.1 och 20.4 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 (ärende AT.40466 – Tute 1) och kommissionens beslut C(2017) 1061 final

* Rättegångsspråk: franska.

av den 9 februari 2017 om förpliktelse för Intermarché och samtliga bolag som direkt eller indirekt kontrolleras av förstnämnda bolag att underkasta sig en inspektion enligt artikel 20.1 och 20.4 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 (ärende AT.40467 – Tute 2) (andrahandsyrkande) samt, för det andra, av det beslut genom vilket kommissionen dels tagit i beslag och kopierat uppgifter på kommunikations- och lagringsmedier som avser uppgifter om användarna av dessa mediers privatliv, dels avslagit sökandenas ansökan om återlämnande av dessa uppgifter,

meddelar

TRIBUNALEN (nionde avdelningen i utökad sammansättning),

sammansatt av ordföranden S. Gervasoni (referent), samt domarna L. Madise, R. da Silva Passos, K. Kowalik-Bańczyk och C. Mac Eochaidh,

justitiesekreterare: handläggaren M. Marescaux,

efter den skriftliga delen av förfarandet och förhandlingen den 30 januari 2020,

följande

Dom [1]

[*utelämnas*]

III. Förfarandet och parternas yrkanden

12 Sökandena har, genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 28 april 2017, väckt förevarande talan.

13 Europeiska unionens råd ansökte genom handling som inkom till tribunalens kansli den 28 juli 2017 om att få intervenera till stöd för kommissionens yrkanden. Ordföranden på tribunalens nionde avdelning beviljade denna ansökan genom beslut av den 22 september 2017. Rådet gav in sin inlaga och parterna yttrade sig över densamma inom de utsatta fristerna.

14 Sökandena har i sin ansökan yrkat att tribunalen ska

– vidta en åtgärd för processledning om att förelägga kommissionen att precisera de antaganden som utgjorde motiveringen till besluten av den 9 respektive den 21 februari 2017 (nedan kallade de angripna besluten) samt och lägga fram de indicier som den förfogade över och vilka låg till grund för nämnda motivering,

– ogiltigförklara besluten av den 21 februari 2017,

– i andra hand ogiltigförklara besluten av den 9 februari 2017,

– ogiltigförklara det beslut genom vilket kommissionen dels beslagtog och kopierade uppgifterna på kommunikations- och lagringsmedierna innehållande uppgifter om användarna av dessa mediers privatliv, dels avslog sökandenas begäran om återlämnande av dessa uppgifter, och

– förplikta kommissionen och rådet att ersätta rättegångskostnaderna.

1 Nedan återges endast de punkter i denna dom som tribunalen anser bör publiceras

15 I repliken preciserade sökandena, vad gäller deras yrkande avseende besluten av den 9 februari 2017, att de i första hand yrkade att dessa beslut skulle förklaras vara obefintliga grund av att de inte hade delgetts i vederbörlig ordning och, i andra hand, att de skulle ogiltigförklaras.

16 Kommissionen har, med stöd av rådet, yrkat att tribunalen ska

– ogilla talan, och

– förplikta sökandena att ersätta rättegångskostnaderna.

[*utelämnas*]

IV. Rättslig bedömning

[*utelämnas*]

A. Upptagande till prövning

1. Huruvida det fjärde yrkandet kan tas upp till sakprövning

30 Det fjärde yrkandet avser ogiltigförklaring av dels kommissionens påstådda beslut att beslagta och kopiera uppgifter om privatlivet för vissa av sökandenas anställda och företagsledare, dels ett beslut att avslå sökandenas begäran om återlämnande av dessa uppgifter (se ovan punkt 14 fjärde strecksatsen).

31 Av ansökan och repliken framgår, liksom bekräftas i kommissionens inlagor, att den första delen av yrkandet kan uppfattas så, att det avser en vägran att skydda sekretessen i de aktuella uppgifterna om privatlivet.

32 Vad gäller sökandenas berättigade intresse av att få denna vägran prövad, som kommissionen har bestritt föreligger, betonar tribunalen att ett företag som är föremål för inspektion får med hänvisning till deras skyldighet att skydda sina anställda och deras privatliv (se, bland annat, angående skyldigheten att skydda fysiska personers privatliv vid behandling av personuppgifter, Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EGT L 281, 1995, s. 31), vilket ersatts av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46 (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 2016, s. 1)), begära att kommissionen inte, i företagets lokaler, beslagtar vissa uppgifter som kan kränka privatlivet för dess anställda eller företagsledare samt begära att kommissionen återlämnar dessa uppgifter. I ett sådant sammanhang är framställningar av en begäran av detta slag inte, som kommissionen felaktigt har gjort gällande, förbehållna de anställda som berörs. Av samma skäl kan företaget anses ha ett berättigat intresse av att väcka talan vid unionsdomstolen mot kommissionens beslut om avslag på dess begäran.

33 Vad gäller frågan huruvida en vägran att skydda sekretessen för de aktuella uppgifterna om privatlivet utgör en rättsakt mot vilken talan kan väckas, ska det erinras om att det följer av fast rättspraxis att rättsakter mot vilken talan om ogiltigförklaring kan väckas i den mening som avses i artikel 263 FEUF är åtgärder som har tvingande rättsverkningar som kan påverka sökandens intressen genom att väsentligt förändra dennes rättsliga ställning. Mellankommande åtgärder som syftar till att förbereda det slutliga beslutet utgör i princip inte rättsakter mot vilka talan kan väckas (se, för ett liknande

resonemang, dom av den 11 november 1981, IBM/kommissionen, 60/81, EU:C:1981:264, punkterna 9 och 10, och dom av den 14 november 2012, Nexans France och Nexans/kommissionen, T-135/09, EU:T:2012:596, punkterna 115 och 116).

34 Generellt avseende konkurrensärenden och i den specifika kontext som avser kommissionens inspektioner, ska domstolskontrollen av de förutsättningar under vilka en inspektion har genomförts som huvudregel göras inom ramen för den talan om ogiltigförklaring som i förekommande fall väckts mot det slutliga beslut kommissionen antar med stöd av denna bestämmelse (se dom av den 14 november 2012, Nexans France och Nexans/kommissionen, T-135/09, EU:T:2012:596, punkt 132 och där angiven rättspraxis).

35 Det framgår emellertid även av rättspraxis att de rättsakter som antagits under det förberedande förfarandet, vilka i sig själva avslutar ett särskilt förfarande som är avskilt från det förfarande som ska göra det möjligt för kommissionen att avgöra ärendet i sak och vilka har bindande rättsverkningar som kan påverka sökandens intressen genom att väsentligt förändra dennes rättsliga ställning, också utgör rättsakter mot vilka talan kan väckas (dom av den 11 november 1981, IBM/kommissionen, 60/81, EU:C:1981:264, punkterna 10 och 11, och dom av den 14 november 2012, Nexans France och Nexans/kommissionen, T-135/09, EU:T:2012:596, punkt 116).

36 Det har således, i samband med konkurrensförfaranden, slagits fast att ett beslut av kommissionen att avslå en ansökan om skydd för en viss handling med anledning av advokatsekretessen avslutar ett särskilt förfarande som skiljer sig från det som skulle göra det möjligt för kommissionen att avgöra huruvida konkurrensreglerna har överträtts och därmed utgör en rättsakt som kan bli föremål för en talan om ogiltigförklaring (se dom av den 17 september 2007, Akzo Nobel Chemicals och Akcros Chemicals/kommissionen, T-125/03 och T-253/03, EU:T:2007:287, punkterna 46, 48 och 49 och där angiven rättspraxis).

37 Även om unionsdomstolen hittills ännu inte har förklarat att en sådan talan kan tas upp till sakprövning, kan det anses att tribunalen har godtagit möjligheten att det företag som är föremål för inspektion kan väcka talan på samma villkor mot ett beslut om avslag på ansökan om skydd för dess personals privatliv. Efter att ha erinrat om domen av den 17 september 2007, Akzo Nobel Chemicals och Akcros Chemicals/kommissionen (T-125/03 och T-253/03, EU:T:2007:287), och i den domen angiven rättspraxis, konstaterade tribunalen, samtidigt som den angav att det finns en möjlighet att anta ”beslut att neka skydd [för privatlivet]”, att något sådant beslut inte hade antagits i förevarande fall. Tribunalen grundade sin bedömning på den omständigheten att sökandena, vid antagandet av beslutet att kopiera de aktuella uppgifterna, varken hade gjort gällande att de handlingar som tillhörde dem omfattades av ett skydd som liknande advokatsekretessen, eller identifierat de exakta handlingarna eller delarna av de aktuella handlingarna (dom av den 14 november 2012, Nexans France och Nexans/kommissionen, T-135/09, EU:T:2012:596, punkterna 129 och 130).

38 Sökandena har i förevarande fall hävdat att den vägran som avses i den första delen av det fjärde yrkandet i ansökan skulle kunna likställas med ett sådant beslut som enligt denna rättspraxis har ansetts utgöra en rättsakt mot vilken talan kan väckas.

39 Det kan visserligen anses att när ett företag åberopar rätten till privatliv för anställda eller företagsledare för att motsätta sig beslag av datorutrustning eller kommunikationsmedier och kopiering av de uppgifter som finns på dessa i samband med en inspektion, har kommissionens beslut att avslå denna ansökan rättsverkningar för detta bolag genom att klart förändra dess rättsliga ställning (se punkt 37 ovan). Detta beslut påverkar nämligen de villkor under vilka företaget säkerställer skyddet för anställda och deras privatliv. Ett sådant beslut innebär dessutom att det förvägras att inspektionen begränsas till ”affärshandlingar” som fordras enligt både artikel 20.2 b i förordning nr 1/2003 och rättspraxis (se dom av den 6 september 2013, Deutsche Bahn m.fl./kommissionen, T-289/11, T-290/11 och T-521/11, EU:T:2013:404, punkt 80 och där angiven rättspraxis).

40 Det ska i detta hänseende påpekas att tribunalen i punkterna 51 och 52 i domen av den 17 september 2007, Akzo Nobel Chemicals och Akcros Chemicals/kommissionen (T-125/03 och T-253/03, EU:T:2007:287), fann att ett tyst avslagsbeslut konkretiserades genom den fysiska handling som består av kopiering av handlingar och införande av dem i ärendeakten, för det fall att det gjorts en framställan med stöd av en i unionsrätten föreskriven rättighet till kommissionen före kopieringen av handlingarna.

41 I förevarande mål har sökandena emellertid inte gjort gällande, innan de omtvistade rättsakterna antogs, att de beslagtagna medierna och de uppgifter som kommissionen kopierat är skyddade enligt rätten till skydd för privatlivet för anställda eller företagsledare. Det var nämligen först efter kopieringen av dessa uppgifter och efter det att de medier som kunde innehålla sådana uppgifter hade återlämnats, det vill säga den 24 februari respektive den 13 april 2017, som sökandena åberopade skyddet för de aktuella uppgifterna med hänsyn till skyddet för anställdas eller företagsledares privatliv.

42 Det kan härvidlag påpekas att det inte strider mot rätten till ett effektivt domstolsskydd att kräva att det företag som är föremål för ett inspektionsbeslut vidtar vissa åtgärder för att tillvarata sina rättigheter och sin tillgång till de rättsmedel som gör det möjligt att säkerställa att dessa rättigheter iakttas, bland annat åtgärder som består i att framställa ansökningar om skydd till kommissionen (se ovan punkterna 36, 37 och 40). Detta gäller i än högre grad eftersom kommissionen är skyldig att ge företaget en kort tidsfrist för att samråda med sina advokater och i förekommande fall framställa en sådan begäran innan den kopierar uppgifterna (se, för ett liknande resonemang, dom av den 6 september 2013, Deutsche Bahn m.fl./kommissionen, T-289/11, T-290/11 och T-521/11, EU:T:2013:404, punkt 89).

43 Härav följer i förevarande fall att kommissionen, när den beslagtog medierna i fråga och därefter kopierade de uppgifter som fanns på dem, inte hade möjlighet att anta ett beslut att avslå en sådan ansökan om skydd från sökandena.

44 Förevarande mål skiljer sig därför från det mål som avgjordes genom domen av den 17 september 2007, Akzo Nobel Chemicals och Akcros Chemicals/kommissionen (T-125/03 och T-253/03, EU:T:2007:287). Beslaget av de aktuella medierna och kopieringen av de uppgifter som fanns på dem har inte kunnat ge upphov till något beslut mot vilket talan kan väckas och enligt vilket kommissionen, ens underförstått, har avslagit en begäran om skydd, eftersom någon sådan begäran inte på förhand framställts av sökandena (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 november 2012, Nexans France och Nexans/kommissionen, T-135/09, EU:T:2012:596, punkterna 120–125).

45 Sökandena kan följaktligen inte, under omständigheterna i det aktuella målet, med framgång göra gällande att vid den tidpunkt då förevarande talan väcktes, att kommissionen – i samband med genomförandet av inspektionen – uttryckligen eller underförstått hade antagit en rättsakt som hade rättsverkningar som kunde påverka sökandenas intressen genom att väsentligt förändra deras rättsliga ställning.

46 Det kan tilläggas att detsamma skulle gälla om den första delen av det fjärde yrkandet skulle uppfattas så, att den avser ett kommissionsbeslut att beslagta och kopiera uppgifter om privatlivet för vissa av sökandenas anställda och företagsledare. Som framgår av punkt 44 ovan, hade de fysiska handlingarna i form av beslag och kopiering i samband med den omtvistade inspektionen inte i sig kunnat ge upphov till rättsakter mot vilka talan kan väckas, utan en föregående begäran om skydd från sökandena.

47 Vad gäller den andra delen av det fjärde yrkandet, som avser det påstådda avslaget på begäran att återlämna de aktuella uppgifterna om privatlivet, ska det påpekas att denna begäran om återlämnande, oavsett om den är daterad den 24 februari 2017, som sökandena har gjort gällande i sina inlagor, eller av den 13 april 2017, som nämnts vid förhandlingen, inte har formulerats tillräckligt precist för att

kommissionen på ett ändamålsenligt sätt ska kunna ta ställning till den, så att sökandena, den dag då förevarande talan väcktes, vilken är den tidpunkt då frågan om upptagande till sakprövning ska bedömas (se, för ett liknande resonemang, dom av den 3 december 2014, Castelnou Energía/kommissionen, T-57/11, EU:T:2014:1021, punkt 34, och dom av den 22 juni 2016, Whirlpool Europe/kommissionen, T-118/13, EU:T:2016:365, punkt 49), inte hade erhållit något svar från kommissionen som skulle kunna utgöra en rättsakt mot vilket talan kan väckas. Sökandena har nämligen nöjt sig med att nämna ”ett stort antal handlingar som skadar upphovsmännens privatliv”, och allmänt påmint om att det var fråga om ”personliga meddelanden, adressböcker, telefonsamtal och så vidare” och har i sin ansökan av den 13 april 2017 medgett att de ”för närvarande gick igenom de många handlingar som kommissionens tjänstemän kopierat” för att fastställa vilka handlingar som berördes av denna kränkning.

48 De två delarna av det fjärde yrkandet ska följaktligen avvisas.

[*utelämnas*]

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (nionde avdelningen i utökad sammansättning)

följande:

1) Artikel 1 b i kommissionens beslut C(2017) 1057 final av den 9 februari 2017 om förpliktelse för Intermarché och samtliga bolag som direkt eller indirekt kontrolleras av förstnämnda bolag att underkasta sig en inspektion enligt artikel 20.1 och 20.4 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 (ärende AT.40466 – Tute 1) och artikel 1 b i kommissionens beslut C(2017) 1361 final av den 21 februari 2017 om förpliktelse för Les Mousquetaires och samtliga bolag som direkt eller indirekt kontrolleras av förstnämnda bolag att underkasta sig en inspektion enligt artikel 20.1 och 20.4 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 (ärende AT.40466 – Tute 1) ogiltigförklaras.

2) Talan ogillas i övrigt.

3) Les Mousquetaires, ITM Entreprises, Europeiska kommissionen och Europeiska unionens råd ska bära sina rättegångskostnader.

Gervasoni Madise da Silva Passos

Kowalik-Bańczyk Mac Eochaidh

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 5 oktober 2020.

Underskrifter